

Guidelines for the Development Digital Leadership of School Administrators Affecting the Core Competency of Teachers under the Secondary Educational Service Area Office Pathum Thani

Peanghatai Pheaysiri^{1*}, & Juladis Khanthap²

1 Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand

2 Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand

*** Corresponding author. E-mail: Peanghatai.2537@gmail.com

Abstract

This research aimed to study guidelines for the development of digital leadership affecting the core competencies of teachers under the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office. The sample consisted of 325 teachers under the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office. Data was collected using questionnaires with stratified random sampling. Statistical analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis. Four experts were selected through purposive sampling to evaluate the guidelines. A semi-structured interview was implemented as a research instrument. The findings indicated that: (1) The digital leadership level of school administrators under the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office was at a high level; (2) The core competencies of teachers were at a high level; and (3) Regarding digital leadership aspects affecting teachers' core competencies, the digital culture building and digital vision significantly impacted, explaining 64.10% of the variance in teachers' core competencies. However, the digital communication and digital vision did not significantly affect teachers' core competencies. The guidelines for developing digital leadership affecting teachers' core competencies under the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office were categorized into four dimensions: (1) Digital communication, (2) Digital vision, (3) Digital literacy, and (4) Digital culture building.

Keywords: Development Guidelines, Digital Leadership, Core Competencies of Teachers

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

เพ็ญททัย เผยศิริ^{1*}, จุลติศ คัญทัพ

1 วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

2 วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

* Corresponding author. E-mail: Peanghatai.2537@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี (2) ศึกษาสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี (3) ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำดิจิทัลที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี (4) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำนวน 325 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติเชิงอนุมานการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) ระดับสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ (3) ภาวะผู้นำดิจิทัลที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล และด้านการรู้ดิจิทัลส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู สามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำดิจิทัลที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในภาพรวมได้ ร้อยละ 64.10 ในขณะที่ด้านการสื่อสารดิจิทัลและด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ไม่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี แบ่งเป็น 4 ด้านได้แก่ (1) ด้านการสื่อสารดิจิทัล (2) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล (3) ด้านการรู้ดิจิทัล (4) ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, ภาวะผู้นำดิจิทัล, สมรรถนะหลักของครู

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงทำให้เทคโนโลยีดิจิทัลมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตและการทำงานทุกคนอยู่ท่ามกลางความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล จึงต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการดำเนินชีวิตและสร้างความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้นให้กับมนุษย์ แต่ในทางตรงกันข้ามนั้นเทคโนโลยีดิจิทัลก็มีความเสี่ยงได้เช่นกัน หากเราใช้ในทางที่ไม่ดี ดังนั้นทักษะความเข้าใจการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการปฏิบัติงาน การสื่อสารและการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นในลักษณะความคุ้มค่าในการดำเนินงาน เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ข้าราชการสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อให้ได้รับโอกาสการทำงานที่ดี การเปลี่ยนแปลงบริบทของสถานศึกษายุคดิจิทัลในการทำงาน การทำให้ครูยอมรับเทคโนโลยีนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จึงเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นที่ทราบกันดีว่าไม่ใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของสถานศึกษาที่มีความซับซ้อนและมีความท้าทายหลากหลายเหตุผล ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้การยอมรับและนำสิ่งเหล่านั้นมาใช้กับตนเองก่อนที่จะเผยแพร่หรือส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาเช่นกัน

จากการที่เทคโนโลยีดิจิทัลกลับกลายมาเป็นตัวแปรหลักที่ทำให้เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ต้องหมุนตัวตามอย่างรวดเร็ว การศึกษาก็เช่นเดียวกันสถานศึกษาจะสามารถอยู่ได้อย่างไรโดยไม่มีการปรับเปลี่ยนตัวเองให้สอดคล้องกับยุคสมัย อนาคตของประเทศจะตกอยู่ในสภาวะวิกฤตหากไม่มีนโยบายและมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้อย่างจริงจัง ซึ่งปัจจัยที่สำคัญในการที่จะนำพาประเทศ องค์กร หรือแม้แต่สถานศึกษานั้นก็ต้องฝ่าฟันพลวัตแห่งความเปลี่ยนแปลงซึ่งเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและยากต่อการคาดเดาในระยะยาว ดังนั้นผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญในการบริหารพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความรู้ทฤษฎีภาวะผู้นำสามารถชี้แนะเชิงลึกถึงแก่นให้บุคลากร ในองค์กรนั้นปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้องกับนโยบายวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายที่องค์กรวางไว้ได้เป็นอย่างดี สุรสิทธิ์ วชิรขจร (2564) และในปัจจุบันในการปฏิบัติตนของข้าราชการครู จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงสมรรถนะหลักของครูที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ความสามารถทักษะตลอดจนเจตคติที่จำเป็นในการทำงาน คุณลักษณะของบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมและผลของการปฏิบัติงานสมรรถนะหลักของครูประกอบด้วยด้วย 5 สมรรถนะ ดังนี้ (1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (2) ด้านการบริการที่ดี (3) การพัฒนาตนเอง (4) ด้านการทำงานเป็นทีม และ (5) ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำแบบดิจิทัลควรที่จะมีคุณสมบัติ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงพร้อมสร้างนวัตกรรมและศักยภาพ ผลักดันโอกาสและความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงไปสู่การทำงานในระบบดิจิทัลนอกจากนี้การเป็นผู้นำแบบดิจิทัลไม่ได้แทนที่ลักษณะความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพตามแนวคิดดั้งเดิมทั้งหมด

ดังนั้น ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นทักษะสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนให้องค์กรพัฒนาก้าวหน้าทันเทคโนโลยีและสมรรถนะหลักของครูก็มีคุณสมบัติสำคัญที่บุคลากรในสถานศึกษาพึงมีในการปฏิบัติงาน เกรียงไกร แสนสุข (2564) ความสามารถในการด้านคุณลักษณะ ความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพ มโนทัศน์และแรงจูงใจในการทำงาน ผสมผสานทำให้บุคคล ดำเนินงานจนประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ที่ต้องการขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีอยู่ในระดับใด
2. เพื่อศึกษาสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีอยู่ในระดับใด
3. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

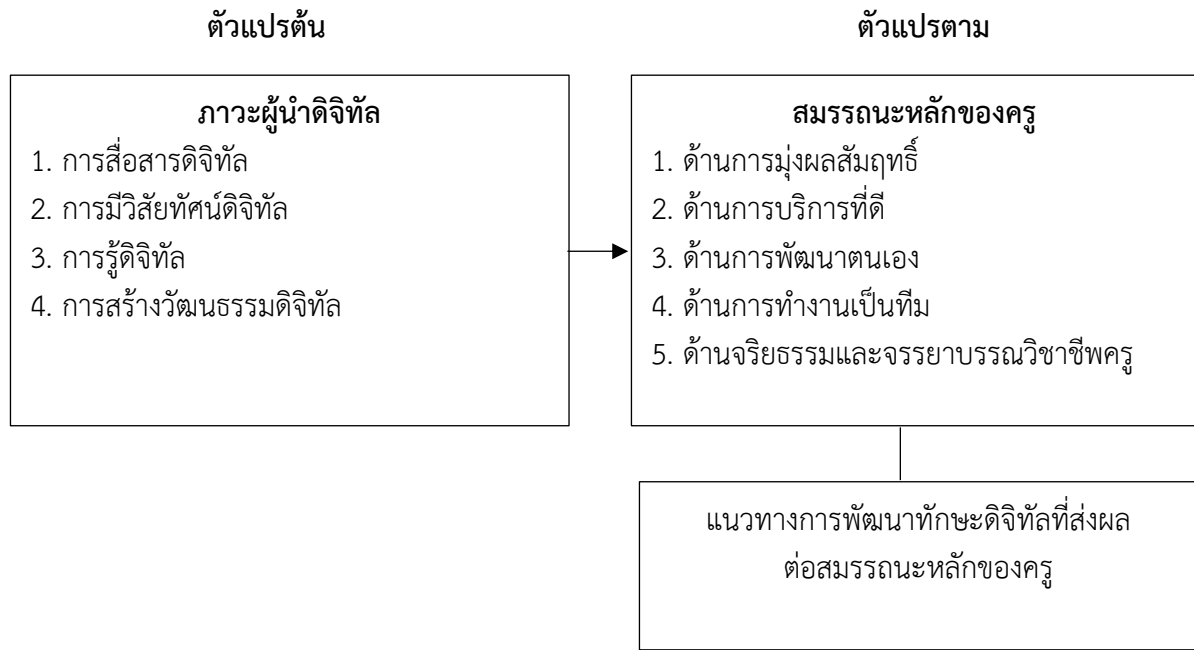
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล

ผู้วิจัยได้ศึกษาและทบทวนวรรณกรรม หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับ ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารจากเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัยของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศและต่างประเทศ 12 แหล่ง จาก ปกรณ์ ลีสกุล (2561), ชูชาติ พุทธลา (2561), สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562), อารีย์ น้ำใจ และพิชญภา ยืนยาว (2562), ทินกร บัวชู และทิพภาพร บัวชู (2563), เลอศักดิ์ ตามมา และ สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2564), Tran (2017), Digital maketing institute (2018), Sheninger (2019), Gortonand Gorton (2018), International Center for Leadership in Education (2020), แต่การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาความถี่ขององค์ประกอบที่นักวิจัยส่วนใหญ่เลือกเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาได้ 4 ด้าน ดังนี้ 1) การสื่อสารดิจิทัล, 2) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล, 3) การรู้ดิจิทัล, 4) การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของครู

จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรม หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับ สมรรถนะหลักของครู จากเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัยของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศและต่างประเทศ 10 แหล่ง สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553), กิตติพัชญ์ มั่งสุข (2560), วิไลวรรณ มาลัย (2561), รัชนิกร แสงสว่าง (2561), กฤษณะ เชียงแรง (2564), พรวิภา สอนมะลิ และอดุลย์ วงศ์ศรีคุณ (2564), กิตติศักดิ์ ช้ายสุพรรณ (2565), จุฑาธิป ชูพันธ์ (2565), รุ่งรัตน์ แป้นประโคน (2565), มนัสพงษ์ เก่งฉลาด (2566) แต่การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาความถี่ขององค์ประกอบที่นักวิจัยส่วนใหญ่เลือกเป็นองค์ประกอบของของสมรรถนะหลักของครู โดยใช้ความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะหลักของครู จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) ด้านการบริการที่ดี 3) ด้านการพัฒนาตนเอง 4) ด้านการทำงานเป็นทีม 5) ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

จากแนวคิดดังกล่าว แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จากการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ การสื่อสารดิจิทัล การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล การรู้ดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล และจากการสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะหลักของครู ได้ 5 องค์ประกอบ คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ดังกรอบแนวคิดการวิจัยที่แสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) แบบเชิงอธิบายเป็นลำดับ 2 ระยะ หรือ Explanatory Sequential Design (Two-Phase Design) เป็นการออกแบบการวิจัยโดยมีการดำเนินการวิจัยสองระยะ (Two-Phase) เริ่มต้นในระยะแรกด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณภายหลังจากที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเรียบร้อยแล้วจะนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณมาเป็นกำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพในระยะที่สอง (พระครูวินัยธรวรุฒิ เทชธมโม (เสียงเหี้ย) และคณะ, 2566) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอน วิธีการดำเนินงานและระเบียบวิธีวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรในการวิจัย คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำนวน 2,122 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี, 2567) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำนวน 325 คน จากจำนวน 22 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Krejcie & Morgan

2. การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การสื่อสารดิจิทัล การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล การรู้ดิจิทัล และการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล แปลความหมายโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของครู ประกอบด้วย ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง

ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู แปลความหมายโดยเปรียบเทียบกับ เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท บุญชม ศรีสะอาด (2560) แบบสอบถามตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 เป็นมาตราส่วนประมาณค่าตามแนวของ ลิเคิร์ท (Likert Five's Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และแบบสอบถามทุกชุดได้นำไปตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน แล้วนำมาหาค่า IOC และปรับแก้เครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับ ข้าราชการครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดย วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่า แบบสอบถามมีค่า ความเชื่อมั่นทั้งฉบับอยู่ที่ 0.982 ถือว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นในระดับสูงมาก มีความเหมาะสมสำหรับ ใช้ในการเก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย จากคณบดี วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต ถึง หน่วยงานต้นสังกัดของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อขอความ อนุเคราะห์เก็บแบบสอบถาม ทั้ง 22 โรงเรียน เก็บแบบสอบถามครบทั้งหมด 325 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ดังนี้ (1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจง ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) (2) การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาและวิเคราะห์ระดับสมรรถนะหลักของครูโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (3) การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะ หลักของครู และ (4) วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะ หลักของครูด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

7. การพิทักษ์สิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยคำนึงถึงเรื่องจริยธรรมในการวิจัยจึงมีการชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ ของการวิจัยและขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการวิจัยให้กับผู้ให้ข้อมูลรับทราบอย่างครบถ้วน พร้อมทั้งปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อไม่ให้กระทบสิทธิของผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นการวิเคราะห์และนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวม

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี สรุปผลได้ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ (1) การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.66) (2) การรู้ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.74) (3) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.69) และ (4) การสื่อสารดิจิทัล ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.85) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในภาพรวม

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล	4.33	0.66	มาก
2. การรู้ดิจิทัล	4.27	0.74	มาก
3. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.25	0.69	มาก
4. การสื่อสารดิจิทัล	4.23	0.85	มาก
เฉลี่ยรวม	4.27	0.64	มาก

2. ระดับสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ (1) จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.39) (2) การทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.48) (3) การบริการที่ดี ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.65) (4) การพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.67) และ (5) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.62) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในภาพรวม

สมรรถนะหลักของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.68	0.39	มากที่สุด
2. การทำงานเป็นทีม	4.55	0.48	มากที่สุด
3. การบริการที่ดี	4.34	0.65	มาก
4. การพัฒนาตนเอง	4.33	0.67	มาก
5. การมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.32	0.62	มาก
เฉลี่ยรวม	4.45	0.40	มาก

3. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในภาพรวม โดยภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการรู้ดิจิทัล (X_3) ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ (B) เท่ากับ .284 และในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .520 และ ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล (X_4) ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ (B) เท่ากับ .242 และในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .395 และมีค่า R^2 เท่ากับ .641 สามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำดิจิทัลที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู ในภาพรวมได้ ร้อยละ 64.10 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (Regression Coefficient) การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี แสดงรายละเอียดในภาพรวม

variable	B	SE _b	β	t	Sig	Zero Order Correlation	Collinearity Statistics	
							Tolerance	VIF
Constant	2.186	.099		22.117	<.001			
X ₃	.284	.021	.520	13.326	<.001	.719	.748	1.337
X ₄	.242	.024	.395	10.122	<.001	.656	.748	1.337
R = .801			R ² = .641			SE _{est} .245		

4. ผลการวิเคราะห์ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) มีรายละเอียดดังนี้

4.1. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการสื่อสารดิจิทัล

(1) ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เช่น Microsoft Teams ในการประชุม สื่อสารกับคณะครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานภายนอก มีการจัดทำกลุ่มสนทนาออนไลน์

(2) แพลตฟอร์ม One-Stop Communication สร้างระบบสื่อสารแบบบูรณาการ Microsoft Teams, AI Chatbot และระบบแจ้งเตือนอัตโนมัติเพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลแบบ Real-Time

(3) มีการอบรมพัฒนา สร้างเครือข่ายในการสื่อสารที่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันส่งเสริมสนับสนุนให้คณะครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร ควรมีการกำหนดระยะเวลาตอบกลับ

(4) กำหนดแนวทางการสื่อสารที่หลากหลาย ทั้งทางตรงและทางอ้อมสื่อสารให้ตรงประเด็น ชัดเจน มีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ใช้งานในสิ่งที่เป็นประโยชน์

4.2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล

(1) สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยี AI และ Big Data ในการวิเคราะห์และพัฒนาการสอน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะดิจิทัลผ่านการอบรมออนไลน์และหลักสูตร E- Learning และพัฒนาครูให้เป็นพลเมืองดิจิทัล

(2) จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง Digital Transformation in Education ถ่ายทอดวิสัยทัศน์การสร้างแผนกลยุทธ์ดิจิทัลของโรงเรียน นำตัวอย่างความสำเร็จของโรงเรียนอื่นมาเป็นกรณีศึกษา เพื่อกระตุ้นให้ครูเห็นภาพการเปลี่ยนแปลงและร่วมขับเคลื่อนพัฒนาสถานศึกษา

(3) กำหนดวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติในยุคดิจิทัลอย่างชัดเจนและเปิดใจยอมรับในการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัล

(4) มีการเขียนแผนกลยุทธ์หลักสร้างวิสัยทัศน์อัตลักษณ์และเป้าหมาย สอดแทรกการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเป็นแผนในการพัฒนาอย่างยั่งยืน และตอบรับนโยบายของสถานศึกษา

4.3 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการรู้ดิจิทัล

(1) สนับสนุนให้คณะครูเข้าร่วมหลักสูตรอบรมออนไลน์เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน จัดทำคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติสำหรับการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถใช้

อุปกรณ์ดิจิทัล เช่น Tablet ในห้องเรียน ใช้ระบบ Google Drive หรือ Microsoft One Drive ในการจัดเก็บเอกสารและบทเรียน

(2) จัดอบรมการใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น Google Workspace, Adobe Creative Cloud สอนทักษะดิจิทัลเฉพาะทางเช่น การใช้ Canva สร้าง Infographic สนับสนุนให้ครูสร้างสื่อ AR/VR เพื่อเพิ่มความน่าสนใจในการสอน จำลองสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

(3) ส่งเสริมสนับสนุนให้คณะครูมีนวัตกรรมของตนเอง และส่งเสริมให้สถานศึกษามีเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลให้เพียงพอต่อการใช้งานและมีการเก็บสารสนเทศอย่างเป็นระบบ

(4) วิเคราะห์และประเมินแพลตฟอร์มด้านต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม นำกระบวนการเทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนเพื่อความต้องการในการใช้งานแบบไร้ขีดจำกัด

4.4 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล

(1) สร้างโอกาสให้คณะครูได้ทดลองใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้รางวัลหรือยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูที่มีการใช้เทคโนโลยีในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) จัดระบบการเรียนรู้แบบทั้งออนไลน์และออนไซต์ เพื่อให้ครูคุ้นเคยกับเทคโนโลยี สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) บนแพลตฟอร์ม Google Classroom เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ออกแบบเครื่องมือดิจิทัลที่ตอบโจทย์ของโรงเรียน มอบรางวัลครูดิจิทัลดีเด่น (Digital Teacher Award) ทุกปีการศึกษา เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ

(3) ส่งเสริมและสนับสนุนการทำงาน โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ให้เกิดผลในด้านวัฒนธรรมของสถานศึกษาสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน และสนับสนุนเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาครูพัฒนาสื่อ

(4) ผลักดันตนเองและคณะครูให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในสถานศึกษา กำหนดทิศทางในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สนับสนุนให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนด้านดิจิทัล

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ (1) การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล (2) การรู้ดิจิทัล (3) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และ (4) การสื่อสารดิจิทัล ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล พบว่า ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล สร้างแรงจูงใจในการพัฒนานวัตกรรมและจัดให้มีการถ่ายทอดความรู้เพื่อให้คณะครูทำงานร่วมกันได้ตลอดเวลาซึ่งเป็นการขับเคลื่อนเทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับ จิตรกร จันท์สุข และจิรนนท์ วัชรกุล (2564) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศในสถานศึกษาที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนโลกยุคดิจิทัลมีการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์กรโดยให้ครูสร้างนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีในการเรียนการสอน

2. ด้านการรู้ดิจิทัล พบว่า ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลด้านการรู้ดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อดิจิทัลและพัฒนาทักษะเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ผ่านรูปแบบออนไลน์ มีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ง่ายต่อการ

เข้าถึง สอดคล้องกับ ฝนทิพย์ หาญชนะ และ คีฤทธิ์ ศิลาลาย (2565) ที่กล่าวว่า อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้แสดงออกถึงการใช้ความสามารถในการทำงานในยุคดิจิทัล มีความรู้และทักษะดิจิทัล และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3. ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล พบว่า ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีการกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างแท้จริง และเห็นถึงความสำคัญความรู้กระบวนการใหม่ ๆ มีการแก้ไขปัญหาและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ นำไปสู่ผลสำเร็จจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงในการบริหารงานในสถานศึกษา สอดคล้องกับ อรรธนา ปะภาวะเต (2565) ที่กล่าวว่า การสร้างและปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์สู่สังคมดิจิทัลนั้น ควรมีการวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน นิเทศติดตามและนำผลมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4. ด้านการสื่อสารดิจิทัล พบว่า ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลด้านการสื่อสารดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีการใช้สื่อดิจิทัลในการสร้างความสัมพันธ์และสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ให้กับสถานศึกษา ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีกับหน่วยงานต่าง ๆ และมีการพัฒนา Website หรือช่องทางสื่อสารให้เข้าใจง่าย ประชาสัมพันธ์โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัล และมีการสร้างเครือข่ายการสื่อสาร สอดคล้องกับ สุขญา โกลลวานิข (2564) กล่าวว่า การสื่อสารดิจิทัล เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารแสดงออกถึงการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ โดยอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยน สาร เช่น ข้อความ ภาพ เสียง เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ (1) จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (2) การทำงานเป็นทีม (3) การบริการที่ดี (4) การพัฒนาตนเอง และ (5) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู พบว่า ระดับสมรรถนะด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูประพฤติปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม จริยธรรม ไม่กระทำความผิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา และบริการศิษย์ด้วยความเสมอภาค ไม่เรียกร้องผลประโยชน์จากตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ ส่งเสริมให้ศิษย์เกิดการเรียนรู้ทักษะและความประพฤติที่ดี มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันกับเพื่อนร่วมวิชาชีพและบุคคลอื่น

2. ด้านการทำงานเป็นทีม พบว่า ระดับสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูให้ความร่วมมือในการทำงานสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมและมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับเพื่อนร่วมวิชาชีพ เพื่อให้เกิดผลบรรลุตามเป้าหมาย ช่วยเหลือให้กำลังใจและยกย่องเพื่อนร่วมวิชาชีพ สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในการทำงาน และปฏิบัติตนในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี

3. ด้านการบริการที่ดี พบว่า ระดับสมรรถนะด้านการบริการที่ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูนำผลการบริการมาปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อผู้รับบริการ เต็มใจให้บริการ ยิ้มแย้มแจ่มใสและเห็นอกเห็นใจผู้รับบริการอย่างมุ่งมั่นตั้งใจ ปฏิบัติงานอย่างรวดเร็วและไม่ล่าช้า

4. ด้านการพัฒนาตนเอง พบว่า ระดับสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูให้คำปรึกษาและถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพและผู้อื่น หมั่นศึกษาค้นคว้าในการพัฒนาตนเองและปรับปรุงยุคต่อยุคองค์ความรู้เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีการวิเคราะห์จุดเด่นจุดที่ควรพัฒนาตนเอง

5. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า ระดับสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ครูมีการส่งเสริมสนับสนุนนวัตกรรม เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานและการผลิตสื่อ ผลงาน ให้มีคุณภาพและมีการพัฒนาเผยแพร่ผลงานแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพอยู่ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้ ความเข้าใจ การวางแผนการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาเป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า มี 2 ด้านของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในภาพรวม คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล และด้านการรู้ดิจิทัล ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของสมรรถนะหลักของครูในภาพรวมได้ ร้อยละ 64.10 ในขณะที่อีก 2 ด้าน คือด้านการสื่อสารและด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลที่ไม่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางรากฐานตลอดจนการสร้างวัฒนธรรมและสนับสนุนการใช้ดิจิทัลให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาอย่างแพร่หลาย พัฒนาโรงเรียนสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูนำดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาครูให้มีความรู้สำหรับการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล ดังที่ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานภายในสถานศึกษาให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) เน็ตเวิร์ค (Network) และเครือข่ายไร้สายต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ครู อาจารย์ บุคลากรและนักเรียนทุกคนสามารถใช้และเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว สะดวกต่อการใช้งาน พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนอย่างเพียงพอ

2. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการรู้และใช้ดิจิทัล ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจถึงบริบทของการเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัลที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีความรู้เกี่ยวกับแพลตฟอร์มและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลาย รวมไปถึงข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล หรือกฎหมาย PDPA ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกองค์กรต้องให้ความสำคัญ จึงอาจทำให้ครูผู้สอนเกิดทักษะและความเข้าใจในทักษะดิจิทัล สามารถวิเคราะห์สื่อ รวมถึงการนำเสนอสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียน นอกจากนี้ยังทำให้ครูมีเครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เด็กมีความรู้เท่าทันสื่อในปัจจุบัน ดังที่ ฝนทิพย์ หาญชนะ และ ศักดิ์สิทธิ์ ศิลาลาย (2565) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู พบว่า สภาพบริบทและความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนและครู มีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีความรอบรู้และรู้เท่าทัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลด้านการสื่อสารดิจิทัล คือ การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ที่หลากหลาย เช่น Microsoft Teams , Line มีการนำอีกหนึ่งแพลตฟอร์ม One-Stop Communication ในการสร้างระบบสื่อสารแบบบูรณาการ AI Chatbot และระบบแจ้งเตือนอัตโนมัติ เพื่อให้คณะครูและผู้ปกครองเข้าถึงข้อมูลแบบ Real-Time โดยมีการส่งเสริมให้คณะครูใช้สื่อสังคมออนไลน์ และจัดอบรมเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร มีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับคณะครู นักเรียน เพื่อใช้งานในสิ่งที่เป็นประโยชน์

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล คือ กำหนดวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์ อัตลักษณ์และเป้าหมาย สอดแทรกการการปฏิบัติในยุคดิจิทัลและเปิดใจยอมรับในการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของโลกดิจิทัล นำตัวอย่างความสำเร็จของโรงเรียนอื่นมาเป็นกรณีศึกษา และกระตุ้นให้ครูเห็นภาพการเปลี่ยนแปลงขับเคลื่อนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้เป็นแผนในการพัฒนาอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งมีระบบตรวจสอบปรับปรุงเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้เพียงพอต่อทุกภาคส่วน

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลด้านการรู้ดิจิทัล คือ จัดทำคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติสำหรับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ส่งเสริมให้คณะครูออกแบบบทเรียนที่ใช้ AR ใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถใช้อุปกรณ์ดิจิทัล เช่น Tablet ในห้องเรียน ใช้ระบบ Google Drive หรือ Microsoft One Drive ในการจัดเก็บเอกสารและส่งเสริมสนับสนุนให้คณะครูมีนวัตกรรมของตนเองที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ผักผ่อนทักษะเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล คือ การร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้รางวัล ยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูที่มีการใช้เทคโนโลยีในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ร่วมกันพัฒนาโครงการด้านดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อีกทั้งมีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) บนแพลตฟอร์ม Google Classroom และสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน กำหนดทิศทางในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ และก่อให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีภาวะผู้นำดิจิทัลในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีในโรงเรียน การรู้ดิจิทัล, วิสัยทัศน์ดิจิทัล และการสื่อสารดิจิทัลต่างก็อยู่ในระดับสูง แต่มีความแตกต่างในระดับการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลที่ต่ำสุด

2. สมรรถนะหลักของครู มีสมรรถนะในระดับสูง โดยเฉพาะในด้านจริยธรรมและการทำงานเป็นทีม ซึ่งแสดงถึงความมุ่งมั่นในคุณธรรมและการทำงานร่วมกันเพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา สมรรถนะในด้านการบริการที่ดี, การพัฒนาตนเองและการมุ่งผลสัมฤทธิ์มีระดับสูงเช่นกัน ซึ่งสะท้อนถึงความพยายามของครูในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน

3. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า การรู้ดิจิทัลและการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลเป็นสองด้านที่มีผลต่อสมรรถนะหลักของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = 64.1\%$) โดยเฉพาะการพัฒนาความรู้ดิจิทัลและการสร้างสภาพแวดล้อม ที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารดิจิทัลและการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีผลต่อสมรรถนะหลักครูในระดับที่ต่ำกว่า

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล การสื่อสารดิจิทัล การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Microsoft Teams และระบบสื่อสารแบบบูรณาการ (One-Stop Communication) มีการพัฒนาเพื่อให้การติดต่อสื่อสารมีประสิทธิภาพ การอบรมครูให้ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล การจัดอบรมเกี่ยวกับ Digital Transformation in Education เพื่อกระตุ้นให้ครูพัฒนาทักษะและตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล การกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลให้ชัดเจนและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การรู้ดิจิทัล การอบรมการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่หลากหลาย ส่งเสริมครูให้สร้างสื่อการสอนที่ทันสมัยด้วยเทคโนโลยี AR/VR และสนับสนุนให้มีเครือข่ายการใช้เทคโนโลยีในโรงเรียน การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลการสร้างโอกาสให้ครูทดลองใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ส่งเสริมการทำงานร่วมกันผ่านชุมชนการเรียนรู้ (PLC) และมอบรางวัลให้แก่ครูดิจิทัลดีเด่น ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมและสนับสนุน อำนวยความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ภายในสถานศึกษาอย่างแพร่หลาย และควรพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ด้านการรู้ดิจิทัล อย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาโครงการดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูให้ครบทั้ง 5 ด้าน โดยการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา งบประมาณที่จำเป็น รวมถึงการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีองค์ความรู้และทักษะความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน และการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครูในด้านอื่น ๆ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

บรรณานุกรม

กิตติศักดิ์ ชัยสุพรรณ, (2565). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

เกรียงไกร แสนสุข, (2566). สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

จิตรกร จันทร และ จิรนนท์ วัชรกุล, (2564). การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 36-49.

- จุฑาธิป ชูจันทร์, (2565). แนวทางพัฒนาสมรรถนะหลักของครูโรงเรียนบ้านแม่สลิตหลวงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*.
- ชูชาติ พุทธมาลา, (2561). องค์ประกอบภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา*.
- ดาวรรณ ถวิลการ, (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัล. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
ดัชนีวิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวชิราวุฒยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ทศพล สุวรรณราช, (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี* ฉบับที่ 13(2).
- เทียน ทองแก้ว, (2560). *สมรรถนะ (Competency): หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- บุญชม ศรีสะอาด, (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พนทิพย์ หาญชนะ และ ศักดิ์ทิพย์ ศิลาฉาย. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง. *พระครูวินัยธรวรวิทย์ เตชะธมโม (เฮียงเหี้ย)*, พระครูปลัดบุญช่วย โชติวิโส, สุนทร สายคำ, อมรรัตน์ เตชะนอก, และสัมพันธ์ กางเพ็ง. (2566). การวิจัยแบบผสมผสานวิธีทางพุทธบริหารการศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ปัญญา*, 2(2), 60-76.
- รัชนิกร แสงสว่าง, (2564). การศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*.
- สุกัญญา แซ่ม้อย, (2563). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี: การนำเทคโนโลยีเข้าสู่ห้องเรียนและโรงเรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี*, 17(4), 216-224.
- สุชนา โกมลวงษ์, (2563). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา*.
- สุรสิทธิ์ วชิรขจร, (2564). *ภาวะผู้นำและการจัดการ*. การบริหารเชิงยุทธศาสตร์และการแปลง
- อรรณพ ปะภาวเต, (2564). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2*.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนสังกัดสพม. ปทุมธานี. <https://lookerstudio.google.com/reporting/>. [20 พฤศจิกายน 2567].
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : คู่มือการประเมินสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553. <https://www.tmk.ac.th/teacher/capacity.pdf>. [20 พฤศจิกายน 2567].